

3) уплатиће у року од 25 дана од дана објављивања овог упутства на посебан рачун код банке износ амортизације обрачунат по одредби под 2 овог става, за бруто масу дрвета посечену до 30. јуна 1961. године.

На начин и у року из става 1. ове тачке организација ће обрачунати и уплатити и амортизацију за регенерацију шума за бруто масу дрвета посечену од 1. јула 1961. године до дана објављивања овог упутства.

Изузетно, ако организација износ амортизације обрачунате по ст. 1. и 2. ове тачке на бруто масу посеченог дрвета није реализовала до објављивања овог упутства, уплатиће је по њеној реализацији или према распореду који утврди у смислу члана 86. став 2. Закона о средствима привредних организација.

Износ амортизације из става 3. ове тачке организација је дужна уплатити најдоцније до 31. марта 1962. године, без обзира на то да ли је посечена бруто маса дрвета на коју се амортизација односи реализована.

7. Средства која су од 1. јануара до 30. јуна 1961. године утрошена за редовно одржавање шума, исказаће се у књигама организације као средства утрошена за регенерацију шума.

Ако су средства амортизације обрачуната по тачки 6. став 1. под 2 овог упутства већа од средстава утрошених по ставу 1. ове тачке, разлика ће се уплатити у року од 25 дана од дана објављивања овог упутства.

8. Ово упутство ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу ФНРЈ“, а примењиваће се у целој 1961. години.

Бр. 12-23733/1
18. септембра 1961. године
Београд

Заступа
Државног секретара за послове
финансија
Државни подсекретар,
Јосип Колар, с. р.

613.

На основу члана 52. тачка 7. и чл. 72. и 73. Закона о штампи и другим видовима информација („Службени лист ФНРЈ“, бр. 45/60), савезни Државни секретаријат за унутрашње послове доноси

РЕШЕЊЕ

О ЗАБРАНИ УНОШЕЊА И РАСТУРАЊА ЧАСОПИСА »NEWSWEEK«

Забрањује се уношење и растурање у Федеративној Народној Републици Југославији недељног часописа »Newsweek« који се издаје у Њујорку и његовог европског издања.

Бр. 1120
4. октобра 1961. године
Београд

Државни секретар
за унутрашње послове,
Светислав Стефановић, с. р.

614.

На основу члана 52. тачка 7. и чл. 72. и 73. Закона о штампи и другим видовима информација („Службени лист ФНРЈ“, бр. 45/60), савезни Државни секретаријат за унутрашње послове доноси

РЕШЕЊЕ

О ЗАБРАНИ УНОШЕЊА И РАСТУРАЊА ЛИСТА »NEW YORK HERALD TRIBUNE«

Забрањује се уношење и растурање у Федеративној Народној Републици Југославији листа »New York Herald Tribune«, броја 24.476 европског издања, који је штампан у Паризу 25. септембра 1961. године.

Бр. 1112
7. октобра 1961. године
Београд

Државни секретар
за унутрашње послове,
Светислав Стефановић, с. р.

615.

На основу тачке 1. Одлуке о овлашћењу Секретаријата за рад Савезног извршног већа за доношење правилника о хигијенско-техничким заштитним мерама при раду („Службени лист ФНРЈ“, бр. 10/58), у сагласности са секретаријатима Савезног извршног већа за народно здравље и за индустрију, Секретаријат Савезног извршног већа за рад прописује

ПРАВИЛНИК

О ХИГИЈЕНСКО-ТЕХНИЧКИМ ЗАШТИТНИМ МЕРАМА ПРИ РАДУ НА ПРАРАДИ И ОБРАДИ МЕТАЛА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

У циљу спречавања и отклањања опасности по живот и здравље лица запошљених на преради и обради метала, у организацијама примењују се хигијенско-техничке заштитне мере предвиђене овим правилником.

Члан 2.

Као организације, у смислу овог правилника, сматрају се привредне организације, државни органи, установе, органи или установе јавне службе, друштвене или задружне организације, приватни послодавци и остале организације где су запошљена лица која уживају хигијенско-техничку заштиту при раду (у даљем тексту: радници).

Члан 3.

При преради и обради метала помоћу механичких средстава радници се морају у погледу руковања појединим средствима рада и употребе њихове придржавати упутстава произвођача тих средстава, а одговорца лица у организацијама дужна су претходно упознати раднике са тим упутствима.

Члан 4.

Ако се при преради и обради метала врше послови за које су прописане посебне хигијенско-техничке заштитне мере, примењиваће се одредбе тих посебних прописа.

Ако овим правилником поједине хигијенско-техничке заштитне мере нису предвиђене или нису

друкчије одређене, примењиваће се одредбе Општег правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама при раду („Службени лист ФНРЈ“, бр. 16/47 и 36/50) и опште призната правила о заштити живота и здравља радника.

II. ЗАШТИТНЕ МЕРЕ НА УРЕЂАЈИМА И ПРИ РАДОВИМА

А. Ливнице

1. Просторије

Члан 5.

Просторија у којој се врши ливење метала мора бити најмање 6 м висока и природно добро проветравана. На сваког радника мора долазити најмање 4 м² слободне површине пода односно 24 м³ слободног простора.

Температура у просторији где се лије сме за време хладноће бити најмање +15°Ц, а лети највише +25°Ц. Загревање те просторије мора се вршити на начин који није штетан по здравље и опасан по живот радника.

2. Осветљење

Члан 6.

На радним местима у просторији где се лије, јачина општег осветљења мора да буде најмање 80 лукса, с тим да локално осветљење одговара нормама за осветљеност таквих просторија.

3. Канали

Члан 7.

Канали у поду радних просторија ливнице морају бити увек покривени, а ревизиони отвори на њима морају бити ограђени чврстом оградом високом 1,20 м.

Радницима ливнице забрањено је слагање тешких ливачких рамова на поклопце канала.

4. Припрема песка

Члан 8.

Припремање ливачког песка мора се вршити у посебним одељењима, одвојеним од просторија где се лије. Транспортери за пренос песка морају бити са свих страна ограђени и затворени.

Сви покретни делови млина и других механизованих уређаја за припремање ливачког песка морају бити заштићени на погодан начин.

Ако атмосфера на радним местима у одељењима за припремање ливачког песка садржи више од 6 мг честица прашице на 1 м³ запремине ваздуха односно 300 честица на 1 см³ морају се места где настаје прашина снабдеи уређајем за усисавање прашице.

5. Калупи и рамови

Члан 9.

Калупи се не смеју сушити отвореном ватром у просторији где се лије, у току редовног радног времена.

Члан 10.

Међусобно одстојање рамова за калупљење на поду ливнице не сме бити мање од 0,8 м. Ширина саобраћајнице за пролажење колица између рамова мора износити најмање 1,2 м.

6. Припрема сировина за ливење

Члан 11.

Механичке маказе за сечење старог гвожђа морају имати заштитни уређај који спречава да рука радника доспе у опасан простор ножа. Сви

остали покретни делови маказа морају бити заштићени оклопом

Механичке маказе не смеју се смештати у просторији где се лије.

Члан 12.

При шаржирању мора се одговорно лице пажљивим прегледом старог материјала који се додаје уверити да шаржа не садржи делове експлозивног материјала од старог оружја или муниције.

Члан 13.

Разбијање старог челичног лива помоћу експлозива мора се вршити на отвореном простору, који мора бити испод нивоа околног земљишта и удаљен најмање 50 м од најближе зграде.

Разбијање и ломљење старог машинског лива помоћу направе са батом сме се вршити само на за то одређеном месту, удаљеном најмање 30 м од најближе зграде. Ово место мора бити заштићено оградом од бетона, дебелом најмање 0,3 м и високом бар 2,5 м изнад околног земљишта. Са своје унутрашње стране ограда мора бити обложена дрвеним гредама или праговима.

За раднике који раде на разбијању лива мора бити обезбеђен чврст заклон.

7. Куполне пећи

Члан 14.

Изливни отвор куполне пећи мора бити лако приступачан са обе стране изливног жљеба. Пролази са стране изливног отвора куполне пећи морају бити ограђени и осветљени. Платформе и степенице куполне пећи морају бити саграђене од гвожђа и ограђене оградом високом најмање 1,2 м.

Ограде платформе за убацивање шарже на малим куполним пећима које се пуне ручно, морају бити при дну пуно изведене до висине од најмање 0,5 м.

Члан 15.

Улазни отвор за ваздух на вентилатору куполних пећи мора бити заштићен решетком.

На доводној цеви за ваздух између вентилатора и дувница мора постојати херметички засун.

Члан 16.

Димњак куполне пећи мора имати заштитну капу са хватачем варница.

Члан 17.

Електрични мотори и апарати око куполне пећи морају бити заштићени од високе температуре и уласка прашице, и прописно уземљени.

Члан 18.

Осим радника који раде на куполној пећи и око ње, другим радницима забрањено је:

- 1) за време рада куполне пећи залезање на платформе код уста пећи;
- 2) за време испуштања течног гвожђа задржавање испод отвора пећи и у њеној непосредној близини.

8. Јамасте пећи

Члан 19.

Јамасте пећи за топљење метала морају бити у посебној просторији, одвојеној од просторије где се лије гвожђе и морају имати уређај за одвођење гасова.

Просторија из става 1. овог члава мора бити висока најмање 6 м.

Члан 20.

Јамасте пећи за топљење олова, цинка, калаја, бакра и њихових легура морају имати заштитну капу са уређајем за усисавање гасова која потпуно затвара отвор пећи за време процеса топљења.

9. Ливачки лонци

Члан 21.

Ливачки лонци бруто тежине до 50 кг могу се преносити ручно, а тежи од 50 кг — направама за преносење.

Ливачки лонци не смеју се сушити отвореном ватром у просторији где се лије у редовном радном времену.

Члан 22.

Ручке (виле) за преносење растопљеног гвожђа у ливачким лонцима до 50 кг бруто тежине морају имати штитове у близини лонца, ради заштите радника од јаког топлотног зрачења.

Члан 23.

За извртање ливачких лонаца бруто тежине веће од 100 кг мора се користити механичка направа за постепено извртање лонца (извртач).

Члан 24.

Преносење растопљеног метала дизалицом мора се вршити унапред утврђеним путем, на што мањој висини, која не сме прећи 2 м, а изнад саобраћајница и пролаза — на висини већој од 2 м.

10. Дизалице

Члан 25

Радно место возача дизалице и носећа средства на дизалици (ужад, ланци) морају бити на погодан начин заштићена од директног топлотног зрачења и гасова.

Ради контроле исправности, носећа средства на дизалици морају се стручно прегледати најмање двапут месечно.

Траверза и јармови за преносење тешких ливачких лонаца изложени високој температури, морају се пре сваког ливења прегледати, а једанпут месечно жарити.

11. Сушаре калуца

Члан 26.

Ложиште сушаре калуца мора се налазити ван просторије где се лије.

Ако се врата сушаре калуца спуштају помоћу противтегова, морају имати уређај који ситурно спречава нехотично спуштање отворених врата.

12. Чистионице одливака

Члан 27.

Просторија за чишћење одливака мора бити одвојена од просторије где се лије и добро проветравана. Ако количина прашице на појединим радним местима прелази максимално допуштене концентрације одређене важећим стандардима (JUS Z.B0.001), прашина са таквих радних места мора се одводити посебним усисним направама односно морају се радници заштитити на погодан начин.

Члан 28.

Уређај за чишћење одливака млазом кварцног песка мора бити херметички затворен и имати направу за усисавање прашице са филтром односно циклоном.

Члан 29.

Ручно чишћење одливака од ливачког песка може се вршити само уз употребу личних заштитних средстава за заштиту органа за дисање.

13. Брусеви (тоцила)

Члан 30.

Стабилни и покретни брусеви (тоцила) за чишћење одливака морају имати направу за усисавање прашице.

Брусеви односно тоцила из става 1. овог члана морају бити удаљени најмање 2 м од суседних радних места.

Б. Ковачнице

Члан 31.

Просторија ковачнице мора бити најмање 6 м висока, а на сваког радника треба да дође до најмање 4 м² слободне површине пода односно 24 м² слободног простора.

Вентилациони уређаји морају обезбедити да у ковачници за време рада не буде више од максимално дозвољене концентрације гасова, дима и прашице (JUS Z.B0.001).

Подови ковачнице морају бити од несагоривог материјала.

1. Ковачке ватре и пећи за загревање гвожђа

Члан 32.

Ако природна вентилација није довољна, ковачке ватре и пећи за загревање гвожђа (коморне, пламене и муфловне пећи) са погонем на нафту, генераторски гас или електричну струју морају имати уређаје за извлачење гасова.

Члан 33.

Електричне пећи за загревање морају имати уређај за аутоматско прекидање струје у грејачима при отварању врата пећи. Метални оклоп пећи мора бити прописно уземљен.

2. Механички чекићи

Члан 34.

Сви покретни делови механичког чекића, осим бата, морају бити заштићени оклопом.

Члан 35.

Суседна радна места око механичког чекића морају бити заштићена покретним заштитним зидовима (параванима).

Ако бука при раду чекића прелази јачину од 90 децибела, обавезна је употреба личних заштитних средстава.

В. Термичка обрада метала каљењем и сличним поступцима

1. Просторије

Члан 36.

Радне просторије у којима се врши термичка обрада метала, по правили, морају бити одвојене од осталих радних просторија и добро проветраване.

2. Пећи за загревање метала

Члан 37.

Пећи за загревање метала са погонем на нафту или гас, морају имати уређај за усисавање и одвођење гасова насталих услед сагоревања.

За електричне пећи важи одредба члана 33. овог правилника.

Члан 38.

Пећи за рад са отровним солима (соне купке) морају имати уређај за одстрањивање штетних гасова, са изводом у посебну вентилациону цев.

3. Уљна купатила

Члан 39.

Каде са уљем у којима се врши каљење, морају имати направе за усисавање дима и гасова од сагорелог уља.

Г. Обрада метала скидањем струготине

1. Просторије

Члан 40.

Одељење са машинама за обраду метала скидањем струготине мора бити високо најмање 4 м, а на сваког радника мора долазити бар 2 м² слободне површине пода односно 8 м³ слободног простора.

Сва радна места морају бити у довољној мери осветљена дневном светлошћу, а ноћу вештачким осветљењем просечне јачине од 150 до 300 лукса. Ако су поједине радне машине снабдевене додатим (локалним) осветљењем, јачина просечне осветљености на радним местима може бити 40 до 80 лукса, али просечна јачина додатог (локалног) осветљења мора тада бити 300 до 600 лукса. Сеновитост у радној просторији не сме бити мања од 0,2 нити већа од 0,8. Напон струје додатог (локалног) осветљења не сме прелазити 24 волта.

Температура у просторији из става 2. овог члана не сме за време хладноће бити нижа од +18°C, а њено загревање мора се вршити на начин који није штетан по здравље нити опасан по живот радника.

2. Машине за обраду метала скидањем струготине

Члан 41.

Свака машина за обраду метала скидањем струготине, са уграђеним погонским електромотором, мора бити прописно уземљена.

Члан 42.

Ако нож на стругу није подешен за ломљење струготине, мора се на стругу поставити направа за то ломљење.

Члан 43.

Путеви дужи од 2 м којима се крећу столови блатњалица, морају се оградити покретним оградама са ланцем или ужетом.

Члан 44.

Брусилце за суво брушење морају имати направу за усисавање прашине.

Члан 45.

Машина радилица која летећом струготином обрађива суседна радна места, мора бити ограђена покретним заштитним зидом (параваном).

Струготине са машина не смеју се скидати голом руком.

3. Пресе и механичке маказе

Члан 46.

Свака преса мора имати аутоматску направу за заштиту руку радника.

Ова направа мора бити лака и изведена тако да се преса не може ставити у покрет док направа не дође у положај који обезбеђује сигурну заштиту обеју руку радника.

Члан 47.

Осветљење на преси мора бити постављено тако да штанца буде са свих страна осветљена.

Седиште за пресом мора бити вертикално покретно, тако да се може прилагодити висини радника и радној површини.

Члан 48.

Механичке маказе за сечење лима морају имати направу која не допушта да рука радника доспе између ножева.

Д. Површинска обрада метала

1. Суво чишћење металних површина

Члан 49.

Ручно или механичко чишћење металних површина мора се, по правилу, вршити у посебној просторији. Радни столови за ручно чишћење морају бити снабдевени решетком за лако одстрањивање прашине са радног места, помоћу уређаја за усисавање.

Брусилце и глачалице морају бити снабдевене направом за усисавање прашине и њено одвођење ван радионице.

2. Чишћење металних површина лужинама и киселинама

Члан 50.

Просторије за чишћење металних површина лужинама или киселинама морају се налазити у посебној згради, по правилу, одвојено од других зграда.

Просторије за лужење морају имати, поред природне вентилације, и уређај за вештачку вентилацију.

Искористишћени раствори лужина односно киселина морају се из када одводити посебном канализацијом у неутрализациону јаму.

Члан 51.

Ако су концентрације штодљивих материја на појединим радним местима у просторији за чишћење металних површина киселинама односно лужинама веће од максимално допуштених (JUS Z.B0.001), каде морају бити при раду херметички затворене и снабдевене направом за директно одвођење штетних гасова у слободну атмосферу.

3. Хемијска и електролитичка обрада металних површина

а) Просторије

Члан 52.

Радне просторије у којима се врши електролитичка или хемијска обрада металних површина хромирањем, никлирањем, бакарисањем, елоксажом и другим сличним процесима металнизирања, морају бити, по правилу, одвојене од других радних просторија.

Зидови ових просторија морају бити обложени керамичким плочицама или обојени масном бојом,

а под покривен керамичким плочицама или асфалтом. Канализација тих просторија мора бити везана за неутрализациону јаму.

Просторија, поред природне вентилације, мора имати и уређај за општу вештачку вентилацију, а у случају прекорачења максимално допуштених концентрација штетних материја на појединим радним местима при раду са топлим растворима, технолошки процес са штетним испарењима мора се херметизовати и штетне паре одводити са места где су настале — посебним направама за усисавање.

б) Елоксажа

Члан 53.

Каде за хемијско превлачење алуминијума и његових легура заштитним или украсним слојевима (Baueer-Vogel-ова или Ewe-ова и сличне методе) морају бити снабдевене уређајем за одстрањивање водоникове паре и штетних испарења.

Члан 54.

Каде у којима се врши украсна или заштитна оксидација предмета од алуминијума и његових легура електролитичким путем по поступку Elokzal или SEO (Сименсова електрооксидација), морају бити за време радног процеса херметички затворене и штетна испарења морају се одводити у слободну атмосферу.

в) Бојење и лакирање

Члан 55.

Радови на ручном бојењу метала уз утрошак у једној радној смени до 5 кг заштитних или украсних боја које садрже оловног сулфата испод 2%, смеју се вршити у просторијама у којима се врше и други радови, ако је у тим просторијама обезбеђена добра природна или вештачка вентилација.

Члан 56.

Радови на ручном бојењу метала уз утрошак у једној радној смени више од 5 кг заштитних или украсних боја и средстава за растварање која садрже лако запаљиве или отровне састојке, морају се вршити у посебној просторији, осигураној од пожара одговарајућим бројем исправних противпожарних апарата. Под такве просторије мора бити од несагоривог материјала, а зидови обложени до висине од 1,5 м керамичким плочицама. Та просторија мора имати уређај за вештачку вентилацију, која се врши убацивањем свежег ваздуха у просторију одозго. Свеж ваздух мора бити зими загрејан.

Члан 57.

Механичко бојење и лакирање металних предмета заштитним и украсним бојама и средствима за растварање која садрже лако запаљиве или отровне састојке мора се вршити у посебним просторијама, у засебној згради. Овакве просторије сматра се да су непосредно изложене опасности од експлозије, те се у њима морају спровести све мере предвиђене у члану 34. Општег правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама при раду.

Под такве просторије мора бити од несагоривог материјала који не пропушта течности, а зидови морају бити обложени до висине од 1,5 м керамичким плочицама. Та просторија мора имати више излаза за случај пожара, а врата се морају отварати уопље. Просторија мора имати одговарајући број противпожарних апарата за гашење пожара у самом почетку.

Стварање по здравље штетних и експлозивних магли за време рада мора бити онемогућено вештачким убацивањем свежег ваздуха у висини таванице,

а излазак разређених гасова мора бити обезбеђен кроз отворе у поду или у зидовима у висини пода. Излазни отвор вентилационе цеви не сме се налазити у близини јачих извора топлоте.

Члан 58.

Радови на механичком бојењу и лакирању металних предмета прскањем заштитних или украсних боја и средстава за растварање која садрже лако запаљиве или по здравље штетне састојке, смеју се вршити у заједничким просторијама у којима се врше и други радови, ако се то чини у посебним коморама (капелама), саграђеним од несагоривог материјала и снабдевеним уређајем за усисавање штетних и лако запаљивих магли.

III. ПОСЕБНЕ ОБАВЕЗЕ ОРГАНИЗАЦИЈА

Члан 59.

Организације су дужне радницима који су при преради и обради метала изложени нарочито штетним утицајима радне околине ставити на располагање лична заштитна средства према указаној потреби, и то:

1) радницима који раде на калуљењу и формирању у клечећем ставу — коленице од коже или гуме, за заштиту колена од влаге;

2) радницима који раде на пробијању односно зачепљивању изливног отвора куполне пећи — ливачку обућу са кожним потколеницама, кожне или азбестне рукавице са 1 или 5 прстију, а радницима код пећи са капацитетом преко 400 кг лива — азбестно одело са капуљачом, заштитне наочари и кецељу;

3) радницима који раде код отвора за пуњење куполне пећи — азбестну заштитну кецељу, ципеле са дрвеним ђоном, кожне потколенице, азбестне рукавице, заштитне наочари и гасну маску са цеდიлом за заштиту од угљенмооксида;

4) радницима који раде на ливењу метала — ливачку обућу са кожним потколеницама, азбестне рукавице, азбестну или кожну кецељу, кожни штитник за ручни зглавак и заштитне наочари;

5) радницима који раде на ручном и механичком чишћењу одливака од ливачког песка — заштитно одело, кожне или гумене рукавице, а по потреби и цевну маску са довођењем свежег ваздуха или респиратор са филтром за фино праšину;

6) радницима који раде на обради метала ковањем — кожну кецељу, заштитну обућу са дрвеним ђоном, кожне потколенице, кожне рукавице, а по потреби и штитник за лице;

7) радницима који раде на термичкој обради метала каљењем — заштитну обућу, заштитне кожне или гумене рукавице, кожну кецељу, заштитне наочари и респиратор са филтром против гасова, а при раду са соном купком, уместо респиратора, цевну маску са довођењем свежег ваздуха;

8) радницима који раде на обради кртог материјала на струту или другим машинама за обраду метала скидањем струготине — заштитне наочари или штитник за лице, ако машине немају одговарајућу заштитну нараву против летеће струготине;

9) радницима који раде на преси — кожне рукавице и кожни штитник за ручни зглавак;

10) радницима који раде на закривању котлова, резервоара, гвоздених конструкција, бродских оплата и сл. помоћу пнеуматичког алата — кожне или азбестне рукавице, кожну кецељу, кожне потколенице, кожни штитник за ручни зглавак, а за заштиту слуха — погодне чепове (антифоне);

11) радницима који раде на сувом чишћењу металних површина ручно или механички — заштитно одело, кожну кецељу, кожне рукавице и респиратор са филтром против fine праšине, односно цевну маску са довођењем свежег ваздуха;

12) радницима који раде на чишћењу или површинској обради метала помоћу органских растварања или киселина — заштитно одело, гумене рукавице, заштитну капу, заштитне наочари или штитник за очи и лице, а по потреби и гасну маску са цецилом против штетних гасова и органских пара;

13) радницима који раде на прскању боја или лакова који садрже састојке штетне по здравље — заштитно одело, заштитну кецељу од гумираног платна, гумене рукавице, заштитну капу, заштитне наочари, а по потреби и гасну маску са цецилом против штетних испарења или цевну маску са довођењем свежег ваздуха;

14) радницима који раде на ручном премазивању предмета заштитним или украсним бојама и лаковима — заштитно одело, заштитну кецељу од гумираног платна, гумене рукавице, заштитну капу, заштитне наочари, а по потреби и гасну маску са цецилом против штетних испарења;

15) радницима који преносе тешке предмете са оштрим ивицама — кожни штитник за раме, кожни штитник за зглобак ручног зглоба и кожане надлактице.

Члан 60.

Организације су дужне обезбедити довољан број личних заштитних средстава за све раднике изложене нарочито штетним утицајима рада и старати се о сталном одржавању тих средстава у исправном стању. Лична заштитна средства за заштиту органа за дисање морају се повремено дезинфиковати.

Члан 61.

Радници који раде на калушљењу, ливењу, чишћењу одливача, ремонту машина, термичкој обради метала, чишћењу металних површина, као и на бојењу метала, организација мора обезбедити свакодневно купање топлом и хладном водом, сапун или сапунски прањак. Радницима који раде са киселинама или лужинама мора се, поред осталог, обезбедити и маст за мазање руку, отпорна према киселинама или лужинама.

Члан 62.

На топљењу и ливењу гвожђа смеју радити само радници старији од 18 година који су приликом претходног здравственог прегледа оглашени за способне за овај посао.

Здравствени преглед радника запошљених на радовима из става 1. овог члана мора се вршити најмање једанпут годишње.

Члан 63.

На топљењу и ливењу обојених метала и њихових легура смеју радити само радници старији од 21 године који су приликом претходног здравственог прегледа оглашени за способне за овај посао.

Здравствени преглед радника запошљених на радовима из става 1. овог члана мора се вршити најмање једанпут у 6 месеци.

Члан 64.

Здравственом прегледу сваких 6 месеци морају се подвргнути радници који стално раде:

1) на припремању ливачког песка и на сувом чишћењу одливача од ливачког песка који садржи кварца (силицијума) више од 40%;

2) на бојењу и лакирању металних површина заштитним или украсним бојама и средствима за растварање која садрже отровне састојке, као што су метил-алкохол, етерици О-трикрезилфосфат, бензол, толуол, ксилол, тетрахлорметан, монохлорметан, трихлоретилен, сумпорутљеник и оловне боје са више од 2% оловног белила или мивијума.

Члан 65.

Организација је дужна израдити детаљно упутство о раду на ломљењу лива. То упутство мора бити истакнуто на видном месту код ломаре, а радници претходно поучени о опасностима при раду на ломљењу лива.

Члан 66.

Делове старе муниције и расходованог оружја организација сме употребити за састављање ливачких шаржи тек после прегледа од стране стручњака (пиротехничара).

Члан 67.

Радници који раде на пословима око куполне пећи, морају бити претходно упознати са опасностима од угљенмооксида.

Члан 68.

Организација је дужна у ливници инсталирати сигнални уређај за објављивање почетка пробијања изливног отвора и испуштања растопљеног гвожђа из пећи.

Члан 69.

Организација је дужна израдити упутство о чувању отровних соли за термичку обраду челика и о руковању тим солима, и истаћи га на видном месту у калионици. Поред тога, организација је дужна спровести при раду са тим солима одговарајуће заштитне мере прописане за послове са отровним материјама.

IV. ПОСЕБНЕ ОБАВЕЗЕ РАДНИКА

Члан 70.

Радници су дужни придржавати се при радовима нарочито штетним по здравље и опасним по живот, упутстава организације или произвођача средстава за рад и користити лична заштитна средства предвиђена за радове у члану 59. овог правилника и у правилнику организације.

V. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 71.

Повреде одредаба чл. 5. до 69. овог правилника повлаче одговорност по одредбама тачке 4. Одлуке о овлашћењу Секретаријата Савезног извршног већа за рад за доношење правилника о хигијенско-техничким заштитним мерама при раду.

Повреда одредаба члана 70. овог правилника представља прекршај кажњив по одредбама члана 367. Закона о радним односима („Службени лист ФНРЈ“, бр. 17/61).

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 72.

Одредбе овог правилника примењиваће се у свим организацијама које се баве прерадом и обрадом метала, а које буду основане после његовог ступања на снагу.

Члан 73.

Постојеће организације које се баве прерадом и обрадом метала, а које у погледу сигурности при раду не испуњавају одредбе овог правилника, дужне су заштитне мере код уређаја, средстава и при радовима, постепено ускладити са одредбама овог правилника у што краћем року, а најдоцније у року од три године од дана ступања на снагу овог правилника.

Рокове за постепено примењивање одредаба овог правилника у постојећим организацијама одређиваће надлежни орган инспекције рада, водећи при том рачуна о објективним материјалним и техничким могућностима организације.

Члан 74.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ“.

Бр. 09-1370/5

6. септембра 1961. године

Београд

Секретар за рад,
Љупчо Арсов, с. р.

616.

На основу тачке 1. Одлуке о овлашћењу Секретаријата за рад Савезног извршног већа за доношење правилника о хигијенско-техничким заштитним мерама при раду („Службени лист ФНРЈ“, бр. 10/58), у сагласности са секретаријатима Савезног извршног већа за народно здравље и за индустрију, Секретаријат Савезног извршног већа за рад прописује

П РА В И Л Н И К

О ХИГИЈЕНСКО-ТЕХНИЧКИМ ЗАШТИТНИМ МЕРАМА ПРИ РАДУ НА МЕХАНИЧКОЈ ПРЕРАДИ И ОБРАДИ ДРВЕТА И СЛИЧНИХ МАТЕРИЈАЛА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан-1.

У циљу спречавања и отклањања опасности по живот и здравље лица запошљених на механичкој преради и обради дрвета (у даљем тексту: радници), у привредним и другим организацијама, установама, задружним и приватним радионицама (у даљем тексту: организације) примењују се хигијенско-техничке заштитне мере предвиђене овим правилником.

Одредбе овог правилника примењују се и при раду на механичкој преради и обради других материјала, као влакнатица, изерица, плуте, плоча од дрвне вуне, седефа, ћилибара (јангара), костију, корњачевине, рогова, целулоида, тврде гуме и синтетичких пластичних маса, ако се за њихову прераду и обраду користе машине сличне машинама за прераду и обраду дрвета.

При радовима са целулоидом, поред одредаба овог правилника, примењиваће се и одредбе чл. 223. до 227. Правилника о техничким и здравствено-техничким заштитним мерама на радовима при хемијско-технолошким процесима (Прилог бр. 9 уз „Службени лист ФНРЈ“, бр. 55/50).

Члан 2.

Просторије са машинама за прераду и обраду дрвета или сличних материјала морају имати ефикасне уређаје за усисавање дрвне прашине настале при раду, ако атмосфера на радним местима садржи више од 300 честица у 1 см³.

Члан 3.

Ако овим правилником поједине хигијенске и техничке заштитне мере нису предвиђене или нису друкчије одређене, примењиваће се одредбе Општег правилника о хигијенским и техничким заштитним мерама при раду („Службени лист ФНРЈ“, бр. 16/47 и 36/50).

Члан 4.

На свим местима где се прерађује, обрађује или ускладиштава дрво забрањено је пушење и употреба отвореног пламена и ужарених предмета.

II. ЗАШТИТНЕ МЕРЕ

А. Опште заштитне мере на машинама за прераду и обраду дрвета и сличних материјала

Члан 5.

Заштитне мере на машинама предвиђене у овој глави, примењују се на машине за прераду и обраду дрвета и сличних материјала, ако овим правилником за поједине машине нису предвиђене посебне заштитне мере.

Члан 6.

Машинама за прераду и обраду дрвета и сличних материјала смеју руковати и подешавати их само стручно оспособљени радници старији од 18 година.

На овим машинама рад ученика у привреди дозвољен је само под надзором стручног радника.

Члан 7.

Сви ротирајући делови машина, као и делови који се покрећу, за све време кретања морају бити покривени заштитним направама.

Члан 8.

Ручне машине са механичким погоним морају бити подешене тако да се могу зауставити без испуштања из руку.

Члан 9.

Покретне машине за прераду и обраду дрвета морају се пре почетка рада добро учврстити на месту.

Члан 10.

Све машине радилице, осим гатера, морају, по правилу, имати за покретање посебан сопствени погон.

Члан 11.

Одстрањивање иверја, струголине и других отпадака за време рада машине сме се вршити само подесним средствима (метлице, лопате, дрво и сл.).

Члан 12.

При обради кратких и уских комада морају се употребљавати посебне помоћне направе за њихово потиокивање и придржавање.

Б. Заштитне мере на алатима машина за прераду и обраду дрвета и сличних материјала

Члан 13.

Пре почетка рада на машини, руковалац машине мора проверити да ли је алат исправан, правилно постављен и сигурно причвршћен.

Члан 14.

Алати који нису потребни морају се пре почетка рада машине скинути или на сигуран начин покрити.

Члан 15.

Ободна брзина ротирајућег алата не сме прелазити од произвођача алата прописану брзину.

Члан 16.

При причвршћивању алата на радну осовину и скидању са ње забрањена је употреба настављених кључева или стезање и одвијање вијака и навртака ударцима.

Члан 17.

Забрањено је монтирање брусних плоча на осовине машина чије брзине не одговарају дозвољеним брзинама плоча, исписаним на плочама.